

**Składanie tekstów na komputerze
czy publikacje elektroniczne?
Nowe tendencje w opracowaniu publikacji naukowych
Computer Typesetting or Electronic Publishing?
New trends in scientific publication**

Philip TAYLOR¹⁾

Royal Holloway & Bedford New College, University of London
e-mail: P.Taylor@Vms.Rhbc.Ac.Uk

Otrzymano 10 lutego 1996 roku

Streszczenie. W ciągu ostatnich 15 lat skład tekstu wspomagany komputerowo całkowicie wyeliminował stosowanie tradycyjnych technik drukarskich. Obecnie stoimy przed jeszcze bardziej radykalną rewolucją technologiczną, jaką stanowi pojawienie się wydawnictw elektronicznych (ang. *electronic publishing* – w skrócie e.p.). W przeciwieństwie do składu komputerowego i tradycyjnego, publikacje elektroniczne w ogóle nie wykorzystują papieru – nośnikiem informacji staje się ekran komputera. Potencjalne korzyści płynące z zastosowania tej nowej metody publikacji wydają się oczywiste: znaczna redukcja kosztów i niemal natychmiastowa dystrybucja do zainteresowanych odbiorców. Nie można jednak pominąć i wad, takich jak: możliwość bezprawnego kopiowania, łatwość plagiatów i nielegalnej redystrybucji. Obie wspomniane metody publikacji różnią się w sposób zasadniczy: o ile systemy składu tekstu z góry narzucają postać końcową strony, to systemy publikacji elektronicznych stwarzają jej bardziej niezależną reprezentację, w której ostateczna forma zależy raczej od programu prezentującego dokument (ang. *viewer* – przeglądarka). W niniejszej pracy opisano najnowsze osiągnięcia zarówno w dziedzinie składu komputerowego, jak i publikacji elektronicznych. Wskazano również na różnice tych dwóch metod rozpowszechniania.

Abstract. Whilst computer (assisted) typesetting has completely replaced more traditional technologies such as hot lead during the last fifteen years, it too is now coming under threat from an even more radical technology in the form of electronic publishing (e.p.). Unlike both traditional and computer typesetting, e.p. avoids the use of paper completely and replaces it with a computer display. The potential advantages of e.p. are obvious: massive savings in cost, virtually instantaneous transmission; but there are disadvantages too, such as the difficulty of avoiding unauthorised copying, plagiarism, and re-distribution. There are also fundamental philosophical differences: whereas typesetting systems dictate the *exact* appearance of the finished page, e.p. systems may allow a far more abstract representation, with the final appearance being left very much up to the viewer. In this paper, I will outline recent developments in

¹⁾ Tłumaczenie: Adam Marlewski